

Hannu hanhi klaaraa

Meillä yritetään syöttää käsitystä, että oma raha on säästännyt Ruotsin Euroopan talouskurimukselta. Ruotsin vienti vetää, ja hyvinvointiyhteiskunta kukoistaa. Kotoiset populistimme ovat saaneet muutaman taloustieteilijänkin mukaan. Siis markka meillekin!

Ruotsin kruunun kurssi euroon nähden on tietysti vaihdellut. Vaihtelu on kuitenkin pysynyt pienenä. Yhä useampi asiantuntija on kääntynyt kannalle, että Ruotsi olisi pärjännyt yhtä hyvin eurossakin. Syyt ovat muualla kuin valuuttakursseissa.

Ruotsin palkkaratkaisut ovat jo vuosia pohjautuneet vientiteollisuuden tuottavuuden kehittymiseen. Teollisuus ja LO sopivat palkankorotuksesta. Julkisen puolen liitot eivät voi muuta kuin irvistellä ja hyväksyä, eikä ylimääräisiä korotuksia saada kinuttua.

Toinen merkittävä saavutus naapurimaassamme on, että eläkejärjestelmä on sopeutettu vastaamaan ihmisten pidempää ikää. Se muutos tehtiin jo kauan siten. Suomessa olemme nyt ajautuneet tilanteeseen, jossa rajuja muutoksia on tehtävä pian pakosti ja ilman pelivaraa.

Olen ennenkin meuhkannut Ruotsin teollisuuden hyvästä tuottavuudesta. Svean mammanpoikien väitetään tykkäävän sairauspoissaoloista. Mutta kun he tervehtyvät ja saavat tukkaverkkonsa reilaan, he tekevät kunnolla duunia.

Ruotsin teollisuuden kirjo on paljon laajempi kuin meillä. Siellä on maailman mitassakin suuria firmoja. Leijonanosan kansantulosta kerryttävät kuitenkin pienet firmat, useimmiten perheyrietykset. Ruotsissa ei karsasteta hyvin menestyvää yrittäjää.

Ruotsissa on yllättävän juoheasti luovuttu monista suurehkoista teollisuudenaloista. Yksi sellainen on telakkateollisuus. Svenssonit tajusivat, että tästä alasta on tulossa latinojen tukitoimien takia kannattamatonta. Ja näinhän siinä kävi. Kockumsin telakka valmistaa enää vain joitakin erikoisia sotalaivoja. Meillä vaaditaan valtion tukia, jotta jenkit saisivat halpoja risteilylaivoja.

Terästeollisuudessa kävi samoin. Ruotsissa toimi paljon pieniä ruukkeja, ja ruotsalaista terästä pidettiin maailman parhaana. Terästeollisuus oli myös ajautumassa valtioiden tukiaisten varaan. Maat halusivat lyhytnäköisesti säilyttää työpaikkoja, mutta joutuivatkin entistä hankalampaan jamaan. Ruotsissa luovuttiin lähes kokonaan kauppalaatuisen teräksen valmistamisesta. Keskityttiin teräslajeihin, joista maksetaan ja joita kannattaa viedä maailman ääriin.

Traktorista on tullut eri puolilla maailmaa kansallisen miehuuden vertauskuva. Ruotsissakin valmistettiin Volvo BM-traktoreita. Volvo sopi kuitenkin yhteistyöstä Valmetin kanssa, ja traktoreiden valmistus uhkasi tyrehtyä. Kansa marssi kaduille ja lauloi iskevästi traktor röd, ger oss bröd. Volvo ei kuitenkaan itkenyt traktoreidensa perään.

Ihan kaikessa ei onnistuttu näin hyvin. Ruotsalainen Facit valmisti aikoinaan maailman toiseksi parhaita mekaanisia laskukoneita. Pieni Åtvidabergin kunta Itä-Götanmaalla oli yhtä kuin Facit. Facitin pomot eivät ymmärtäneet, että taskulaskimet korvaisivat pian isot raksuttavat masiinat. Facit kuoli pois hallitsemattomasti.

Lisää ”tappioita” on tulossa. Legendaarinen Saab on kuihtumassa lopullisesti. Volvon traktorimaisten henkilöautojen tilanne ei näytä sen paremmalta. Kunhan kiinalaiset on opetettu tekemään volvoja, siirrettäneen niiden valmistus itään. Mutta ei hätää, kansankodissa kyllä keitetään.

pajen